

SVENSK FÖRFATTNINGSSAMLING

1968 · Nr 601—608

Utkom från trycket den 16 dec. 1968

Nr 601

L a g

angående ändring i lagen den 31 mars 1955 (nr 183) om bankrörelse;

given Stockholms slott den 6 december 1968.

Vi GUSTAF ADOLF, med Guds nåde, Sveriges, Götas och Vendes Konung, göra veterligt: att Vi, med riksdagen¹, funnit gott förordna, dels att 69 § lagen den 31 mars 1955 om bankrörelse² skall upphöra att gälla, dels att 2, 54—63, 67, 68, 70, 71, 74, 99, 186 och 189 §§ lagen skall erhålla ändrad lydelse på sätt nedan anges.

2 §.

Annan än riksbanken, bankaktiebolag, postbanken, sparbank, Sveriges allmänna hypoteksbank och Sveriges investeringsbank aktiebolag får ej i sin firma använda ordet bank. Ej heller får i övrigt vid beteckning av affärsrörelse ordet bank begagnas av annan än de nu nämnda företagen och jordbrukets kreditkassor.

Beträffande användningen av ordet bank i registrerad understödsförenings firma är särskilt stadgat.

54 §.

Bankaktiebolag får ej för egen räkning driva handel med eller, med de undantag som angivas i 55 och 56 §§, förvärva annat än guld, mynt, växlar, checkar, anvisningar, obligationer och andra för den allmänna rörelsen avsedda förskrivningar utom sådana som medföra rätt till betalning först efter utfärdarens övriga fordringsägare (*förlagsbevis*).

55 §.

Bankaktiebolag får förvärva

1. fast egendom, tomträtt och bostadsrätt för att bereda banken lokaler för dess inrymmande eller tillgodose därmed sammanhängande behov,
2. aktie i bolag, vilket uteslutande har till syfte att förvalta fast egendom eller tomträtt som förvärvats för det under 1 angivna ändamålet, och förlagsbevis, som utfärdats av sådant bolag,
3. inventarier, vilka anskaffas för rörelsen eller till fastighet, som bankbolaget äger, eller till lokaler, som bolaget i övrigt innehar,
4. bostadsrätt för att bereda bostad åt någon som är anställd i banken,
5. efter tillstånd av Konungen, aktie i annat bankaktiebolag, i utländskt bankföretag och i svenskt aktiebolag eller utländskt företag, vars ändamål kan anses gagneligt för bankväsendet eller det allmänna, samt garantifondbevis eller förlagsbevis utfärdat av bolag eller företag som nu nämnts.

¹ Prop. 1968: 143; BaU 60; Rskr 368.

² Senaste lydelse av 2 § se 1967: 341 och av 186 § se 1967: 541.

Bankbolag som medverkar vid emission av aktier eller förlagsbevis på den allmänna marknaden får förvärva aktie eller förlagsbevis som ingår i emissionen. Sådan aktie eller sådant förlagsbevis skall bolaget dock avyttra så snart det lämpligen kan ske och senast ett år efter förvärvet. Om synnerliga skäl föreligga, kan tillsynsmyndigheten förlänga denna frist.

56 §.

För att skydda fordran får bankaktiebolag *dels* på offentlig auktion eller fondbörs eller i den ordning som angives i 96 a § utsökningslagen köpa egendom som är utmätt eller pantsatt för fordringen *dels*, om det är uppenbart att bankbolaget annars skulle lida avsevärd förlust, såsom betalning för fordran övertaga för fordringen pantsatt eller annan egendom. Vad nu sagts gäller ej egen aktie. Utgöres köpt eller övertagen egendom av fastighet, gruva, fabrik eller annan liknande anläggning eller fartyg, får bankbolag i utbyte mot sådan egendom med tillhörande lös egendom förvärva aktie i bolag, som bildats för förvaltning av egendomen eller för fortsättande av en med denna driven verksamhet, eller förlagsbevis, som utfärdats av sådant bolag. Bankbolag får därjämte förvärva aktie i bolag, i vilket bankbolaget enligt detta stycke förut förvärvat aktie, om uppenbar fara är att bankbolaget annars skulle lida förlust.

Har bankbolag enligt första stycket förvärvat aktie i bolag eller av aktiebolag utfärdat förlagsbevis, får bankbolaget, om aktiebolaget överlåter sina tillgångar på annat aktiebolag, byta ut aktien eller förlagsbeviset mot aktie i det andra aktiebolaget eller förlagsbevis som utfärdats av detta bolag.

Egendom, som bankbolag förvärvat enligt första eller andra stycket, skall avyttras så snart det lämpligen kan ske och senast när det kan äga rum utan förlust för bolaget.

Förvärv enligt denna paragraf skall ofördröjligen anmälas hos tillsynsmyndigheten.

57 §.

Bankaktiebolag skall till insättarnas skydd ha eget kapital till visst lägsta belopp. Detta bestämmes i förhållande till bankbolagets tillgångar och till garantiförbindelser som bolaget ingått (placeringar). Vid beräkningen av kapitalkravet indelas placeringarna i följande fyra grupper, nämligen

- A. 1. inneliggande kassa, checkar, postremissväxlar samt fordringar hos riksbanken och riksgäldskontoret,
 2. skattkamarväxlar och obligationer som utfärdats av staten, kommun eller därmed jämförlig samfällighet, allmän kassa eller inrättning, vars reglemente fastställs av Konungen, eller kreditaktiebolag,
 3. andra fordringar för vilka staten, kommun eller därmed jämförlig samfällighet, bankaktiebolag, sparbank, postbanken, centralkassa eller annan under A 1 eller 2 avsedd kassa eller inrättning, kreditaktiebolag eller försäkringsföretag med svensk koncession svarar,
 4. fordringar för vilka säkerheten utgöres av värdehandling eller fordran, som angives under A 1—3,
 5. garantiförbindelser för vilka banken erhållit säkerhet i värdehandling eller fordran, som angives under A 1—4.
- B. 1. andra fullgoda obligationer än de som angivas under A 2,
 2. fordringar för vilka utländskt bankföretag eller annat försäkringsföretag än som avses under A 3 svarar,

3. fordringar för vilka säkerheten utgöres av värdehandling eller fordran, som angives under B 1 eller 2,
 - inteckning i jordbruks-, affärs- eller bostadsfastighet eller tomträtt till sådan fastighet inom sjuttiofem procent av det uppskattade värdet av den fasta egendomen eller, i fråga om tomträtt, av byggnad som hör till tomträtten, eller
 - fordran med förmånsrätt på grund av lagen den 16 december 1966 (nr 701) om förmånsrätt för fordringar enligt lagen om vissa gemensamhetsanläggningar, såvida förmånsrätten får göras gällande på bankbolagets föranstaltande,
4. garantiförbindelser för vilka banken erhållit säkerhet i värdehandling eller fordran, som angives under B 1—3,

C. 1. fordringar för vilka säkerheten utgöres av

inteckning i jordbruksfastighet, i bostadsfastighet med en- eller tvåfamiljshus eller med flerfamiljshus för vilket statligt bostadslån utgår eller i tomträtt till sådan fastighet, om inteckningssäkerheten är förstärkt med borgen och inteckningen ligger mellan sjuttiofem och etthundra procent av det uppskattade värdet av den fasta egendomen eller, i fråga om tomträtt, av byggnad som hör till tomträtten,

inteckning i fastighet, som helt eller delvis är inrättad för industriell verksamhet, eller i tomträtt till sådan fastighet inom femtio procent av det uppskattade värdet av den fasta egendomen eller, i fråga om tomträtt, av byggnad och annan egendom som hör till tomträtten,

förlagsbevis eller aktie, som noteras vid fondbörs här i landet, eller

borgen, dock ej till högre belopp för varje låntagare än tjugofemtusen kronor,

2. garantiförbindelser för vilka banken erhållit säkerhet i form av värdehandling, fordran eller borgensförbindelse som angives under C 1,

- D. övriga tillgångar och garantiförbindelser utom sådana som enligt femte och sjätte styckena skola avräknas från eget kapital.

För placeringar, som angivas under A, fordras ej eget kapital. I övrigt skall bankbolag vid varje tidpunkt ha eget kapital till lägst ett belopp, som motsvarar sammanlagt

en procent av summan av placeringar, som angivas under B,

fyra procent av summan av placeringar, som angivas under C, och

åtta procent av summan av placeringar, som angivas under D.

Tillgång skall tagas upp till bokfört värde och garantiförbindelse till sitt nominella belopp.

Med eget kapital avses aktiekapital, reservfond, dispositionsfond och av bolagsstämman fastställd vinstbalans. Med eget kapital får likställas det nominella värdet av förlagsbevis, utställda av bankbolaget, intill ett belopp motsvarande bolagets aktiekapital. I fråga om förlagskapital, som långivaren kan återkräva inom fem år, skall dock iakttagas att med bolagets kapital får likställas högst så stor del av det varje år förfallande beloppet som svarar mot tio procent av bolagets aktiekapital.

Från bankbolagets eget kapital skall avräknas det bokförda värdet av vad

banken såsom aktiekapital eller i annan form tillskjutit till annat in- eller utländskt företag som driver någon form av bankverksamhet. Sådan avräkning skall dock ej ske i fråga om företag där staten är delägare.

Har bankbolag väsentligt ekonomiskt intresse i aktiebolag, som utestående har till syfte att förvalta fastighet eller tomträtt som förvärvat för att bereda banken lokaler för dess inrymmande eller tillgodose därmed sammanhängande behov, skall från bankbolagets eget kapital avräknas åtta procent av summan av det bokförda värdet av aktierna i fastighetsbolaget och bolagets bokförda skulder eller den del av dessa som svarar mot bankens innehav av aktier i fastighetsbolaget.

Med uppskattat värde avses det värde, som bankbolaget bestämt på grundval av särskild värdering. Har enligt gällande bestämmelser om lån av statsmedel till främjande av bostadsbyggandet sådant lån beviljats till uppförande av viss byggnad, skall till grund för bedömandet i stället för uppskattningsvärdet läggas det enligt nämnda bestämmelser fastställda pantvärdet för byggnaden eller den fastighet, där denna uppföres, om ej särskilda skäl föranleda annat.

58 §.

Bankaktiebolag skall hålla en med hänsyn till rörelsens art och omfattning tillräcklig kassareserv.

Kassareserven skall bestå av tillgångar som med lätthet kunna förvandlas i penningar och skall tillsammans med inneliggande kassa uppgå till lägst ett belopp som svarar mot tio procent av bankbolagets samtliga förbindelser med undantag av förlagslån, lån mot inteckning i egen fastighet, lån som lagits upp hos allmänna pensionsfonden i samband med återlån enligt fondens reglemente och garantiförbindelser. Nedgår kassareserven tillfälligt under föreskrivet belopp, skall den snarast ökas till detta.

Är tillgång som angives i andra stycket pantsatt, får den ej inräknas i kassareserven. Utgör tillgången säkerhet för avtalad kredit som bankbolaget ej begagnat till fullo, får den ändå beräknas till det belopp, som bolaget enligt avtalet har rätt att ytterligare erhålla vid anfordran.

59 §.

Kredit får beviljas endast mot betryggande säkerhet i fast eller lös egendom eller i form av borgen. Utan säkerhet får dock kredit lämnas till ett sammanlagt belopp, som vid varje tidpunkt svarar mot högst tre procent av summan av bankaktiebolags eget kapital och dess inlåning. Därutöver får kredit utan säkerhet beviljas

1. sådan låntagare, som avses i 57 § första stycket A 2 eller 3, samt utländskt bankföretag,

2. samfällighet som avses i lagen den 16 december 1966 (nr 700) om vissa gemensamhetsanläggningar, såvida krediten ej överstiger belopp för vilket förmånsrätt åtnjutes på grund av lagen om förmånsrätt för fordringar enligt nämnda lag och förmånsrätten får göras gällande på bankbolagets föransattande,

3. näringsidkare i och för hans rörelse, om krediten är kortvarig.

Aktie i bolag, som huvudsakligen förvaltar eller driver handel med aktier eller som idkar emissionsrörelse, får mottagas som pant endast om aktien noteras vid fondbörs här i landet. Vad nu sagts gäller även förlagsbevis som utfärdats av sådant bolag.

Bestämmelsen i 49 § om förbud för bankbolag att som pant mottaga egen aktie äger motsvarande tillämpning på förlagsbevis som bolaget utfärdat.

60 §.

Bankaktiebolag skall ägna särskild uppmärksamhet åt att kredit i sådan omfattning, att fara kan uppkomma för bankbolagets säkerhet, icke lämnas till samma låntagare eller till låntagare, som äro förbundna med varandra i väsentlig ekonomisk intressegemenskap, eller mot säkerhet av aktier eller förlagsbevis, som utgivits av samma aktiebolag eller aktiebolag som äro förenade i sådan gemenskap som nu sagts.

Första stycket äger motsvarande tillämpning på borgen och annan garanti-förbindelse till bankbolaget.

61 §.

Till verkställande direktör i bankaktiebolag, dennes ställföreträdare eller annan, som ensam eller i förening med annan får avgöra på styrelsen ankommande ärenden, eller till den som är gift med sådan person får bankbolaget lämna kredit endast

1. mot säkerhet av borgen eller garanti av staten eller kommun eller av samfällighet, kassa, inrättning eller bolag eller annan sammanslutning, som avses i 57 § första stycket A 2 eller 3,

2. mot säkerhet av fordran eller värdehandling som avses i 57 § första stycket A eller B, dock att in-teckning skall ligga inom sextio procent av det uppskattade värdet av den in-tecknade egendomen,

3. intill ett belopp av femtiotusen kronor, mot annan pantsäkerhet.

Ledamot av bankbolags styrelse eller styrelsesuppleant, som ej erhållit uppdrag som avses i första stycket, eller den som är gift med sådan person får beviljas kredit endast mot säkerhet av sådan borgen eller garanti som avses i första stycket 1, mot säkerhet av pant eller genom diskontering av växel, som är grundad på verklig handelsaffär.

Bankbolag får ej lämna kredit till revisor i bolaget eller revisorssuppleant eller till den som är gift med sådan person.

Bankbolag får ej heller lämna kredit mot säkerhet av borgen eller fordringsbevis, som utfärdats av någon som avses i första eller tredje stycket, eller mot växel, för vilken denne är betalningsskyldig.

Första—fjärde styckena äga motsvarande tillämpning på bolag, förening eller annan sammanslutning, vari person som avses i första—tredje styckena eller sådan persons make i egenskap av delägare eller medlem har ett väsentligt ekonomiskt intresse, om ej annat följer av vad som föreskrives nedan i denna paragraf.

Sammanslutning, i vilken sådan person som avses i första stycket såsom delägare eller medlem har väsentligt ekonomiskt intresse, får ej beviljas kredit som angives i första stycket 3.

Utan hinder av bestämmelsen i femte stycket får bankbolag lämna sådan sammanslutning som avses i sjätte stycket kredit genom diskontering av växel, som är grundad på verklig handelsaffär, och bevilja kredit mot växel, som nu nämnts och för vilken sammanslutningen är betalningsskyldig.

62 §.

Bestämmelserna om kredit i 59—61 §§ äga motsvarande tillämpning på garantiförbindelse som bankaktiebolag ikläder sig.

63 §.

Ställes lån icke att betalas inom ett år, skall bankaktiebolag förbehålla sig rätt att säga upp lånet till återbetalning senast inom sagda tid.

Utan förbehåll enligt första stycket får bankbolag

1. bevilja återlån enligt reglementet angående allmänna pensionsfondens förvaltning med längre löptid än ett år,

2. utlämna andra lån mot skuldebrev med längre löptid än ett år till ett sammanlagt belopp, som vid varje tidpunkt svarar mot högst tjugofem procent av summan av bolagets eget kapital och dess inlåning efter avdrag för lån som tagits upp hos allmänna pensionsfonden i samband med återlån.

Förfallotiden för lån skall bestämmas så, att den är förenlig med villkoren för bankbolagets förbindelser. Lån som avses i andra stycket 2 får icke ställas på längre återbetalningstid än tio år. Har för sådant lån icke ställts säkerhet i fast eller lös egendom, skall i skuldebrevet utfästas årlig avbetalning i förhållande till den tid för vilken lånet beviljas.

Bankbolaget skall förbehålla sig rätt att säga upp lån som avses i andra stycket till återbetalning senast inom tre månader, om säkerheten för lånet försvagas i märklig mån eller, i fråga om lån utan säkerhet, om trygghet icke längre föreligger för låneförbindelsens fullgörande.

Bestämmelserna i denna paragraf äga icke tillämpning på lån, för vars fulla gäldande staten, kommun eller därmed jämförlig samfällighet svarar. Föreskriften i tredje stycket första punkten gäller dock även sådant lån.

67 §.

Motbok eller annat bevis, som bankaktiebolag utfärdar om tillgodohavande på räkning, skall ställas till viss man och innehålla att överlåtelse får ske endast till viss man och att överlåtelsen bör anmälas hos bolaget.

Bankbolag får ej träffa förbehåll om rätt för bolaget att återropa betalning till annan än rätt innehavare av motbok.

Om efterlysning och dödande av förkommen motbok gälla särskilda bestämmelser.

68 §.

Innan bankaktiebolag inrättar bankkontor, skall bankbolaget inhämta yttrande från nämnden för bankkontorsetablering.

Inrättas bankkontor, skall det omedelbart anmälas hos tillsynsmyndigheten.

Bankbolag skall bidra till kostnaden för nämndens verksamhet enligt föreskrifter som meddelas av Konungen eller myndighet som Konungen bestämmer.

70 §.

Omyndig äger utan förmyndarens tillåtelse förfoga över medel som den omyndige själv satt in hos bankaktiebolag efter det att han fyllt sexton år. Utan den omyndiges samtycke får bankbolaget ej betala ut sådana medel till förmyndaren. Har förmyndaren fått överförmyndarens tillstånd att omhändertaga medlen och företeit bevis på detta, äger den omyndige ej vidare förfoga över medlen. Sådan inskränkning i den omyndiges rätt skall antecknas på insättningsbevis eller i motbok, när beviset eller motboken företes hos bolaget.

Medel som förmyndare eller god man förvaltar enligt föräldrabalken få, utom såvitt angår ränta som stått inne kortare tid än ett år, tagas ut utan överförmyndarens tillstånd endast om förbehåll därom skett enligt 15 kap. 9 § andra stycket nämnda balk. Överförmyndaren kan när som helst förordna, att förbehållet ej skall gälla. Sådant förordnande skall antecknas på bevis eller i motbok, som utfärdats om insättningen. Överförmyndare, förmyndare och god man äga på begäran erhålla bevis om beloppet av de me-

del, som sätts in eller stå inne, och i förekommande fall intyg att meddelat tillstånd icke utnyttjats.

71 §.

För bankaktiebolag skall finnas en styrelse bestående av minst fem och högst aderton ledamöter.

Styrelsen skall — — — är stadgat.

74 §.

Styrelsen skall — — — verkställande direktör.

Styrelsen må jämväl — — — egen prövning.

Angående den — — — myndigheten därom.

Uppdrag som — — — varje slag.

Styrelsen må icke — — — annan bankrörelse;

2. förvärv eller avyttring av fastighet, avsedd för bankens inrymmande eller för att tillgodose därmed sammanhängande behov;

3. beviljande av kredit till person, som avses i 61 § första eller andra stycket, eller till bolag, förening eller annan sammanslutning, vari sådan person är styrelseledamot eller såsom delägare eller medlem äger ett väsentligt ekonomiskt intresse; styrelsen dock obetaget att för person eller sammanslutning, som nu nämnts, fastställa vissa gränser, inom vilka utan styrelsens beslut i varje särskilt fall kredit må beviljas vederbörande i och för en av honom idkad rörelse;

4. förvärv av — — — eller pantsatt;

5. fastställande av allmänna räntesatser för in- och utlåning; dock att beslut, där så påkallas av allmän ränteförändring, må utan styrelsens hörande meddelas för tiden intill nästkommande styrelsesammanträde.

I denna — — — ikläder sig.

99 §.

Det åligger — — — nämnda redovisningshandlingar.

Minst en — — — bankbolagets medel;

granska av styrelsen vidtagna åtgärder i fråga om förvaltning och avyttring av jämlikt 56 § inköpt eller övertagen egendom;

taga del av de — — — större betydelse.

I övrigt — — — vara erforderliga.

186 §.

Med dagsböter — — — eller 49 §;

2. styrelseledamot eller likvidator, där han underlåter att verkställa påskrift å aktiebrev enligt 37 §, 44 § 2 mom. fjärde stycket, 45 § sista stycket, 46 § 2 mom. andra stycket eller 140 § andra stycket.

189 §.

Bildas bankaktiebolag — — — skäligt värde.

5. Har bankbolag övertagit annat bankbolags rörelse och finnes bland sistnämnda bolags tillgångar egendom, varmed bankbolag ej må driva handel för egen räkning, må den egendom, även om sådant fall ej är för handen, som i 55 eller 56 § omförmäles, förvärfvas av det övertagande bolaget. Egendom, som bankbolaget på detta sätt förvärfvat, skall, i den mån egendomen ej jämlikt vad i nyssnämnda lagrum stadgas må av bolaget behållas, åter avyttras så snart lämpligen kan ske och senast då avyttring kan äga rum utan förlust för bolaget.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1969.

Skyldighet att inhämta yttrande enligt 68 § första stycket föreligger icke för bankaktiebolag, som efter lagens ikraftträdande utnyttjar med stöd av äldre bestämmelser meddelat tillstånd att inrätta kontor.

Det alla som vederbör hava sig hörsamligen att efterrätta. Till yttermera visso hava Vi detta med egen hand underskrivit och med Vårt kungl. sigill bekräfta låtit.

Stockholms slott den 6 december 1968.

GUSTAF ADOLF

(L. S.)

(Finansdepartementet)

G. E. STRÄNG

